

**REGULATORNA KOMISIJA
ZA ENERGETIKU REPUBLIKE SRPSKE**

PRIJEDLOG BUDŽETA ZA 2010. GODINU

Trebinje, novembar 2009. godine

Sadržaj

1. Uvod.....	3
2. Najznačajnije aktivnosti Regulatorne komisije u 2009. godini.....	5
2.1. Dozvole za obavljanje energetske djelatnosti.....	5
2.1.1. <i>Električna energija</i>	5
2.1.2. <i>Prirodni gas</i>	6
2.2. Regulacija cijena i tarifa električne energije i prirodnog gasa	6
2.2.1. <i>Električna energija</i>	6
2.2.2. <i>Prirodni gas</i>	7
2.3. Zaštita kupaca.....	7
2.4. Otvaranje tržišta	9
2.5. Saradnja.....	9
2.6. Obnovljivi izvori energije	10
2.7. Zaposleni	11
3. Planirane aktivnosti za 2010. godinu	11
4. Prijedlog Budžeta za 2010. godinu.....	17
4.1. Sintetički prikaz.....	17
4.2. Analitički prikaz.....	18
OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA BUDŽETA.....	19
I PRIHODI	19
II RASHODI	20
A. TEKUĆI TROŠKOVI	20
1. <i>Troškovi materijala, goriva, energije i grijanja</i>	20
2. <i>Troškovi zarada i naknada</i>	21
3. <i>Troškovi proizvodnih usluga</i>	21
4. <i>Nematerijalni troškovi</i>	22
B. KAPITALNI RASHODI	23
1. <i>Nematerijalna ulaganja</i>	23
2. <i>Nabavka opreme</i>	24

1. Uvod

Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske osnovana je tokom 2004. u skladu sa odredbama Zakona o električnoj energiji (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 66/02) pod nazivom Regulatorna komisija za električnu energiju. Donošenjem Zakona o energetici Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 49/09), Regulatornoj komisiji je proširena nadležnost na druge sektore energetike i promijenjen naziv u Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske. Zakonom o gasu (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 86/07) i Zakonom o nafti i derivatima nafte (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 36/09) propisane su nadležnosti Regulatorne komisije u sektorima za prirodni gas i naftu i naftne derivate u Republici Srpskoj.

Osnovne nadležnosti Regulatorne komisije u sektoru električne energije su propisane Zakonom o električnoj energiji - Prečišćeni tekst (Službeni glasnik Republike Srpske 8/08, 34/09 i 92/09), a odnose se na sljedeće:

- a) nadzor i regulisanje odnosa između proizvođača, distributera, snabdjevača, trgovaca i kupaca električne energije,
- b) propisivanje metodologije i kriterijuma za utvrđivanje tarifa za korišćenje distributivne mreže i tarifa za snabdijevanje nekvalifikovanih kupaca električnom energijom i metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje na distributivnu mrežu,
- v) donošenje tarifnog sistema za prodaju električne energije i korišćenje distributivne mreže,
- g) utvrđivanje tarifnih stavova za korisnike distributivnih sistema i tarifnih stavova za nekvalifikovane kupce,
- d) utvrđivanje cijena električne energije na pragu elektrane,
- đ) izdavanje i oduzimanje dozvola za proizvodnju, distribuciju, trgovinu i snabdijevanje električnom energijom,
- e) donošenje opštih uslova za isporuku i snabdijevanje električnom energijom,
- ž) zaštitu kupaca električne energije,
- z) zaštita proizvođača električne energije i kvalifikovanih kupaca i drugih korisnika distributivne mreže kojima je neosnovano odbijen pristup mreži ili su nezadovoljni uslovima pristupa.

U sektoru prirodnog gasa, nadležnost i odgovornost Regulatorne komisije za energetiku Republike Srpske propisane su Zakonom o gasu (Službeni glasnik Republike Srpske 86/07) i obuhvataju sljedeće:

- a) utvrđivanje metodologije za obračunavanje troškova proizvodnje, transporta, distribucije, skladištenja i snabdijevanja prirodnim gasom,
- b) utvrđivanje metodologije za obračunavanje troškova priključenja na mrežu,
- v) donošenje tarifnog sistema za obračunavanje cijene za korišćenje sistema za proizvodnju, transport, distribuciju, skladištenje prirodnog gasa i tarifnog sistema za obračun cijena prirodnog gasa za snabdijevanje tarifnih kupaca,

- g) utvrđivanje kriterijuma i propisivanje uslova za dobijanje, izmjenu i oduzimanje dozvola za obavljanje djelatnosti, te rješavanje u postupku za dobijanje, izmjene i oduzimanje dozvola za obavljanje djelatnosti u sektoru prirodnog gasa,
- d) rješavanje po žalbi na rješenje operatora transportnog i distributivnog sistema u postupcima davanja odobrenja za korištenje mreže i odobrenja za priključenje na mrežu,
- đ) utvrđivanje minimalne godišnje potrošnje prirodnog gasa kojom se stiče status kvalifikovanog kupca i utvrđivanje statusa, te vođenje registra kvalifikovanih kupaca prirodnog gasa,
- e) davanje saglasnosti na pravila rada operatora sistema i na opšte uslove za snabdijevanje prirodnim gasom,
- ž) davanje saglasnosti energetske subjektima na cijene usluga i cijene snabdijevanja prirodnim gasom.

U sektoru nafte i derivata nafte, Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske nadležna je da:

- a) utvrđuje metodologije za obračun troškova transporta nafte naftovodima i transporta derivata nafte produktovodima,
- b) donosi tarifni sistem za obračun cijene za korišćenje naftovoda, odnosno produktovoda,
- v) odobrava cijene za korišćenje naftovoda, odnosno produktovoda,
- g) utvrđuje kriterijume i propisuje uslove za dobijanje, izmjenu, dopunu i oduzimanje dozvole za obavljanje djelatnosti, rješava u postupku za dobijanje, izmjenu, dopunu i oduzimanje dozvole za obavljanje djelatnosti u oblasti nafte i derivata nafte i vodi registar izdatih dozvola i privremeno ili trajno oduzetih dozvola za obavljanje djelatnosti u oblasti nafte i derivata nafte,
- d) rješava u drugom stepenu po žalbi,
- đ) vrši nadzor nad obavljanjem djelatnosti za koje izdaje dozvole u oblasti nafte i derivata nafte u skladu sa ovim zakonom i načelima utvrđenim u ovom zakonu, uključujući praćenje primjene tarifnih sistema i metodologija za pristup i korišćenje naftovoda, odnosno produktovoda i
- e) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Članom 24. stav 1. Zakona o energetici Republike Srpske (Službeni glasnik RS 49/09) propisano je da se finansiranje rada Regulatorne komisije obezbjeđuje iz godišnjih naknada od energetske subjekata, korisnika dozvole za obavljanje jedne ili više energetske djelatnosti i jednokratnih naknada za dozvole koje preduzeće plaća prilikom podnošenja zahtjeva za obavljanje energetske djelatnosti, a po čijem zahtjevu se pokreće postupak.

Članom 24. stav 2. istog Zakona propisano je da budžet Regulatorne komisije za energetiku Republike Srpske usvaja Narodna skupština Republike Srpske prije početka budžetske godine na prijedlog Regulatorne komisije.

Prijedlog Budžeta za 2010. godinu sastoji se od četiri cjeline. Na početku je dat uvodni dio, potom slijedi presjek najvažnijih ostvarenih aktivnosti Regulatorne komisije u 2009;

treći dio predstavlja planirane aktivnosti u 2010. godini, dok je u četvrtom dijelu dat analitički i sintetički prijedlog finansijskih pokazatelja u uporednoj i strukturalnoj analizi sa pratećim obrazloženjima.

2. Najznačajnije aktivnosti Regulatorne komisije u 2009. godini

U ovom dokumentu dat je samo kratak osvrt na najznačajnije aktivnosti Regulatorne komisije tokom 2009. godine u cilju kontinuiteta i cjelovitog sagledavanja plana aktivnosti i Prijedloga Budžeta za 2010. godinu, dok će detaljan izvještaj o poslovanju Regulatorne komisije za energetiku Republike Srpske u 2009. godini biti podnesen Narodnoj skupštini Republike Srpske po isteku poslovne 2009. godine.

Narodna skupština Republike Srpske usvojila je Budžet Regulatorne komisije za energetiku na svojoj 25. sjednici, održanoj 3. decembra 2008. godine. Odluka o usvajanju Budžeta broj 01-1921/08 objavljena je u Službenom glasniku Republike Srpske broj 117/08.

Pojedinačno učešće preduzeća – korisnika dozvola za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti proizvodnje, distribucije, snabdijevanja i trgovine električnom energijom - u finansiranju usvojenog budžeta utvrđeno je Odlukom o regulatornoj naknadi za 2009. koja je donesena na 40. redovnoj sjednici Regulatorne komisije održanoj 27. januara 2009. i objavljena u Službenom glasniku Republike Srpske broj 9/09. Odluka o visini jednokratnih naknada, koju plaćaju elektroenergetska preduzeća prilikom podnošenja zahtjeva i po čijem zahtjevu se pokreće postupak, donesena je na 41. redovnoj sjednici Regulatorne komisije 13. februara 2009. i objavljena je u Službenom glasniku Republike Srpske broj 16/09.

Usvojeni budžet je bio okvir shodno kome su se odvijale aktivnosti Regulatorne komisije u proteklom periodu 2009. godine.

Planirane aktivnosti Regulatorne komisije do kraja oktobra 2009. godine realizovane su kroz 14 redovnih sjednica i 15 internih sastanaka. Na redovnim sjednicama razmatrana su i utvrđivana akta iz regulatorne nadležnosti, dok su na internim sastancima razmatrana pitanja i usvajani akti organizaciono-administrativne prirode. U proteklom vremenskom periodu, Regulatorna komisija održala je pet javnih rasprava i to u postupcima izdavanja dozvola (jedna rasprava u postupku za izdavanja dozvola za obavljanje djelatnosti trgovine električnom energijom, jedna rasprava u postupku za izdavanja dozvola za izgradnju male hidroelektrane i tri rasprave u postupku za izdavanja devet dozvola za obavljanje djelatnosti u sektoru prirodnog gasa).

2.1. Dozvole za obavljanje energetske djelatnosti

2.1.1. Električna energija

U okviru svojih zakonom propisanih djelatnosti u sektoru električne energije, Regulatorna komisija izdala je jednu dozvolu za obavljanje djelatnosti trgovine i snabdijevanja električnom energijom ("IDIM TRADE" d.o.o. Bijeljina). Takođe je izdata dozvola za izgradnju trafostanice TS 35/10 kV Bijeljina IV, MH ERS ZEDP "Elektro-Bijeljina" a.d. Bijeljina.

U fazi obrađivanja je pet zahtjeva za izdavanje dozvola i to: dvije dozvole za izgradnju MHE, dozvola za proizvodnju električne energije, zahtjev za prenos dozvole za proizvodnju električne energije, te dozvola za trgovinu i snabdijevanje električnom energijom.

U sklopu svojih redovnih aktivnosti koje se odnose na nadziranje poštovanja uslova izdatih dozvola, obavljene su nadzorne provjere u preduzećima, korisnicima dozvola za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti i to: šest redovnih nadzornih provjera i jedna vanredna.

2.1.2. Prirodni gas

U okviru nadležnosti koje se odnose na sektor prirodnog gasa, donesena su rješenja kojima se daje saglasnost na "Pravila rada distributivne mreže prirodnog gasa" i "Opšti uslovi za snabdijevanje prirodnim gasom" koji su usvojeni od strane nadležnih organa preduzeća iz sektora za prirodni gas i to: Akcionarskom društvu za transport i distribuciju gasa "Sarajevo gas" Istočno Sarajevo i Akcionarskom društvu "Zvornik stan" Zvornik.

Tokom 2009. godine, izdato je devet dozvola za obavljanje djelatnosti u sektoru prirodnog gasa koje se odnose na sljedeće subjekte i djelatnosti:

- ✚ Dozvola za obavljanje djelatnosti upravljanja sistemom za transport prirodnog gasa:
 - "Gas promet" a.d. Istočno Sarajevo - Pale
- ✚ Dozvola za obavljanje djelatnosti transporta prirodnog gasa:
 - "Gas promet" Istočno Sarajevo - Pale i
 - "Sarajevo-gas", a.d. Istočno Sarajevo
- ✚ Dozvola za obavljanje djelatnosti distribucije i upravljanja sistemom za distribuciju prirodnog gasa:
 - "Sarajevo-gas" a.d. Istočno Sarajevo i
 - "Zvornik stan" a.d. Zvornik
- ✚ Dozvola za obavljanje djelatnosti snabdijevanja tarifnih kupaca prirodnim gasom:
 - "Sarajevo-gas" a.d. Istočno Sarajevo i
 - "Zvornik stan" a.d. Zvornik
- ✚ Dozvola za obavljanje djelatnosti trgovine i snabdijevanja prirodnim gasom:
 - "Sarajevo-gas", a.d. Istočno Sarajevo i
 - "Zvornik stan", a.d. Zvornik.

2.2. Regulacija cijena i tarifa električne energije i prirodnog gasa

2.2.1. Električna energija

Neposredno pred podnošenje ovog Budžeta, Regulatorna komisija je zaprimila zahtjev za pokretanje tarifnog postupka od strane regulisanih preduzeća iz sastava MH "Elektroprivreda Republike Srpske" - Matično preduzeće a.d. Trebinje. Važeće cijene i tarifni stavovi za električnu energiju tokom 2009. su utvrđeni nakon sprovedenog drugog tarifnog postupka i primjenjuju se od 1. januara 2008. godine. U drugom tarifnom postupku Regulatorna komisija je donijela rješenja o odobrenju cijena na pragu elektrana, tarifni sistem za prodaju električne energije u Republici Srpskoj, tarifne stavove za

korisnike distributivnih sistema u Republici Srpskoj i tarifne stavove za nekvalifikovane (tarifne) kupce električne energije u Republici Srpskoj.

Regulatorna komisija je u 2009. godini odobrila naknade za priključenje objekata na distributivnu mrežu. Mješoviti holding "Elektroprivreda" Republike Srpske - Matično preduzeće a.d. Trebinje je 29. maja 2009. godine podnio zahtjev radi odobrenja naknade za priključenje objekata na distributivnu mrežu u ime zavisnih preduzeća iz njegovog sastava, korisnika dozvola za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije u Republici Srpskoj: "Elektrokrajina" a.d. Banjaluka, "Elektro Doboje" a.d. Doboje, "Elektro-Bijeljina" a.d. Bijeljina, "Elektrodistribucija" a.d. Pale, "Elektro-Hercegovina" a.d. Trebinje. Zahtjev za odobrenje naknade za priključenje na distributivnu mrežu podnesen je u skladu sa Pravilnikom o tarifnoj metodologiji i tarifnom postupku i Pravilnikom o metodologiji za utvrđivanje naknade za priključenje na distributivnu mrežu (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 123/08) koje je donio RERS.

Cilj provođenja ovog postupka je da se obezbijedi utvrđivanje pravičnog iznosa naknade za priključenje objekata na distributivnu mrežu, koja se sastoji iz dijela naknade za izgradnju priključka (u koju se uključuje i opremanje mjernog mjesta mjernim uređajem) i dijela naknade za obezbjeđenje uslova za priključenje na distributivnu mrežu električne energije, u transparentnom, efikasnom i ekonomičnom postupku i stvaranje uslova za razvoj distributivne mreže radi obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja kupaca električnom energijom.

2.2.2. Prirodni gas

U decembru 2008. godine Regulatorna komisija je usvojila Pravilnik o tarifnoj metodologiji u sistemu transporta, distribucije, skladištenja i snabdijevanja prirodnim gasom (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 9/09).

U skladu sa Pravilnikom o tarifnoj metodologiji za gas u 2009. godini preduzeće "Sarajevo-gas" a.d. Istočno Sarajevo dostavilo je RERS-u Odluku o visini troškova priključenja na distributivni sistem. RERS je poslije analize Odluke, te obrazloženja i dostavljenih dokaza uz Odluku, obavijestio "Sarajevo gas" a.d. Istočno Sarajevo da je Odluka u skladu sa Pravilnikom, te da se kao takva može početi primjenjivati.

Preduzeće "Sarajevo gas" a.d. Istočno Sarajevo, podnijelo je i zahtjev za pokretanje tarifnog postupka za odobrenje tarifnih stavova za djelatnosti za koje posjeduje dozvolu za rad :

- Korišćenje distributivnih sistema prirodnog gasa;
- Korišćenje transportnih sistema prirodnog gasa;
- Snabdijevanja tarifnih kupaca prirodnim gasom.

Regulatorna komisija je donijela Odluku o pokretanju tarifnog postupka i planira okončanje postupka i odobrenje tarifnih stavova do kraja 2009. godine.

2.3. Zaštita kupaca

Aktivna zaštita potrošača i uspostavljanje komunikacije između različitih učesnika na tržištu električne energije i tržištu prirodnog gasa podstaknuti su uvođenjem nezavisnih regulatornih tijela u sektor energetike, tako da je i Regulatorna komisija za energetiku RS jedan od aktera koji se bavi pitanjima zaštite potrošača. Zaštita kupaca je jedno od veoma bitnih pitanja u svim državama u kojima se odvijaju procesi deregulacije i liberalizacije

energetskog tržišta. Zakon o zaštiti potrošača ("Službeni glasnik BiH" broj 25/06) inicirao je postupak primjene evropskih standarda u pogledu pružanja informacija, kao i same zaštite potrošača.

Do kraja oktobra 2009. godine, Regulatornoj komisiji za energetiku podneseno je 530 zahtjeva za rješavanje sporova u vezi sa tarifama po kojima se energija isporučuje, pravom na napajanje električnom energijom, pravom pristupa na distributivnu mrežu, obavezom isporuke električne energije, zastojsima u napajanju električnom energijom, odbijanjem isporuke električne energije i kvalitetom napajanja električnom energijom. Zahtjevi se ažurno rješavaju u skladu sa propisanom procedurom, tako da su do sada skoro svi podneseni zahtjevi riješeni.

Zaštita ugroženih kupaca razmatra aspekte socijalne ugroženosti u pogledu visine izdataka za energiju u odnosu na prihode domaćinstava, kao i njihovih mogućnosti da priušte minimalne humane uslove života (potrošači sa niskim primanjima). Regulatorna komisija je na odgovarajući način uključena u oba aspekta zaštite kupaca električne energije i prirodnog gasa. Ona takođe analizira i situacije koje se tiču ugroženosti domaćinstava u pogledu ostvarivanja prava na pristup električnoj energiji i prirodnom gasu pod ravnopravnim uslovima sa javnim i unaprijed poznatim pravilima, a po razumnim i opravdanim cijenama zasnovanim na troškovima (potrošači u udaljenim područjima, potrošači sa malom potrošnjom i potrošači koji na drugi način mogu biti zanemareni od strane snabdjevača).

Aktivnosti Regulatorne komisije su prvenstveno usmjerene na oblast normativnog regulisanja odnosa aktera u sektoru električne energije, te regulisanja odnosa između aktera u sektoru prirodnog gasa. Regulatorna komisija je Opštim uslovima za isporuku i snabdijevanje električnom energijom propisala međusobna prava i obaveze distributera i snabdjevača sa jedne i kupaca sa druge strane, te mehanizme za zaštitu prava i interesa kupaca koji mogu biti narušeni u uslovima monopola. Pored navedenog Regulatorna komisija je donošenjem tarifnih metodologija, zasnovanih na principima potrebnih troškova, tarifa za pristup odnosno korišćenje mreže, tarifa za električnu energiju za nekvalifikovane kupce i utvrđivanjem naknade za priključenje na distributivnu mrežu obezbijedila minimalne preduslove za poštovanje prava kupaca u skladu sa pravnim tekovinama EU.

U sektoru prirodnog gasa Regulatorna komisija je usvojila Pravilnik o tarifnoj metodologiji u sistemu transporta, distribucije, skladištenja i snabdijevanja prirodnim gasom s ciljem da omogući pravičan i ekonomičan postupak regulacije cijena snabdijevanja tarifnih kupaca, te jasne i unaprijed poznate uslove priključenja i korišćenja mreže u Republici Srpskoj.

Bosna i Hercegovina je potpisnik Memoranduma o razumijevanju o socijalnim pitanjima zemalja Jugoistične Evrope. U okviru ovog procesa na nivou BiH formirana je radna grupa za izradu programa socijalne zaštite. Regulatorna komisija je uključena u inicijative komentarisanja prijedloga programa koji uključuje mjere i mehanizme socijalne zaštite svih učesnika u energetskom sektoru. Jedna od najvažnijih komponenti ovog programa je svakako zaštita socijalno ugroženih kupaca energije, gdje se definišu zajednička načela, i kriterijumi i način zaštite socijalno ugroženih kupaca električne energije. Napominjemo da je Vlada Republike Srpske još i prije potpisivanja pomenutog memoranduma formirala radnu grupu za izradu programa zaštite socijalno ugroženih kategorija potrošača

električne energije, usvojila program zaštite i počela ga primjenjivati u 2008 godini. Doprinos na izradi ovog programa dali su i predstavnici Regulatorne komisije.

2.4. Otvaranje tržišta

Potpisivanjem Ugovora o uspostavi Energetske zajednice zemalja Jugoistočne Evrope, Bosna i Hercegovina se obavezala na primjenu direktiva Evropske unije o tržištu energije, zaštiti okoline, konkurenciji i obnovljivoj energiji po vremenskom rasporedu utvrđenom Ugovorom. Shodno usvojenim zakonima i međunarodno preuzetim obavezama, Bosna i Hercegovina se pridružuje ostalim zemljama u regionu koje su već otvorile svoja tržišta.

Polazeći od okvira propisanih zakonom, a u skladu sa obavezama Bosne i Hercegovine u pogledu postepene uspostave energetskog tržišta Jugoistočne Evrope, u cilju njegove integracije u evropsko tržište, Regulatorna komisija je u procesu otvaranja tržišta slijedila odrednice i termine iz usvojenih i potpisanih dokumenata u okviru procesa uspostavljanja Energetske zajednice za Jugoistočnu Evropu.

Regulatorna komisija je u proteklom periodu 2009. godine, u saradnji sa Ministarstvom industrije, energetike i rudarstva, Elektroprivredom Republike Srpske i drugim regulatornim komisijama u BiH analizirala uslove za otvaranje tržišta električne energije u BiH, kako u pogledu spremnosti ključnih subjekata za funkcionisanje tržišta tako i u pogledu primjenjivosti donesenih propisa za njegovo otvaranje. Ovo je nastavak aktivnosti iz prethodnih godina u kojima su doneseni Pravilnik o sticanju statusa kvalifikovanog kupca (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 88/06) i tarife za pristup i korištenje distributivne mreže i uspostavljeni formalno-pravni uslovi da kvalifikovani kupac može da ugovori i da se snabdijeva električnom energijom od snabdjevača po svom izboru.

Prema dinamici otvaranja tržišta svi komercijalni i industrijski kupci već su dobili mogućnost za ugovaranje snabdijevanja električnom energijom i gasom sa snabdjevačem koga izaberu, a od 1. januara 2015. i kupci iz kategorije domaćinstva dobiće mogućnost izlaska na tržište.

Jedan od pokazatelja otvorenosti maloprodajnog tržišta je stopa promjene snabdjevača koja pokazuje da, bez obzira na navedene preduslove, maloprodajno tržište nije efektivno otvoreno jer u Republici Srpskoj ne postoji nijedan kupac koji se opredijelio da iskoristi status kvalifikovanog kupca i slobodno nabavlja energiju na tržištu. Jedan od ključnih razloga je svakako trenutno značajno viša cijena električne energije na tržištu od regulisane cijene električne energije.

Regulatorna komisija je, u sklopu aktivnosti koje se odnose na praćenje tržišta električne energije, u toku 2009. godine redovno prikupljala, sistematizovala i davala zainteresovanim stranama informacije o cijenama električne energije u Bosni i Hercegovini, regionu i Evropi.

2.5. Saradnja

U proteklom periodu, zaposleni i članovi Regulatorne komisije dali su svoj doprinos u radu značajnih skupova i konferencija iz oblasti regulisanja djelatnosti u sektoru električne energije kao i djelatnosti u sektoru prirodnog gasa. Važno je istaknuti učešće na Atinskom forumu za električnu energiju, Gasnom forumu, Socijalnom forumu i sastancima i savjetovanjima u organizaciji Sekretarijata Energetske zajednice,

Pored ovih, ostvaruje se redovna saradnja sa Državnom regulatornom komisijom za električnu energiju Bosne i Hercegovine i Regulatornom komisijom za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine, te prisustvo i učešće na jednodnevnim i višednevnim seminarima u organizaciji ERRA-e, USAID-REAP programa, EnReg-a i sl. Važno je istaknuti da je veliki broj ovih seminara finansiran od strane organizatora.

2.6. *Obnovljivi izvori energije*

Većina evropskih država opredijelila se da u okviru energetske politike ugradi planove većeg korištenja obnovljivih izvora energije i da prilagodi svoj zakonodavni okvir u kome će se ti planovi primjenjivati. Na osnovu tih inicijativa donesena je i Direktiva o promociji električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora (2001/77/EZ), koja zahtijeva povećanje učešća obnovljivih izvora u proizvodnji električne energije. U aprilu 2009. godine usvojena je nova Direktiva (2009/28/EK) o promovisanju upotrebe energije iz obnovljivih izvora. Za razliku od ranije direktive (2001/77) ova direktiva uspostavlja mandatorne, obavezujuće nacionalne ciljeve za zemlje članice.

"Mapa puta za obnovljivu energiju - Obnovljive energije u 21. vijeku: izgradnja održivije budućnosti", pokazuje da će cilj od 20% za ukupan udio energije iz obnovljivih izvora i cilj od 10% za energiju iz obnovljivih izvora u transportu biti adekvatni i ostvarivi zadaci i da mandatorni ciljevi treba da stvore dugoročnu stabilnost koja je potrebna da se dobiju razumne investicije u sektoru obnovljive energije, a koje mogu da smanje zavisnost od fosilnih goriva i podstaknu upotrebu novih energetske tehnologije.

Od posebnog je značaja da se pomene da su u Radnu grupu za obnovljive izvore energije imenovana dva predstavnika iz Bosne i Hercegovine. Predstavnik BiH iz Republike Srpske je zaposlen u Regulatornoj komisiji za energetiku Republike Srpske.

Potpisivanjem Ugovora o uspostavi Energetske zajednice Jugoistočne Evrope, Bosna i Hercegovina se obavezala na primjenu direktiva EU o obnovljivim izvorima energije (energija vjetra, hidroenergija, solarna energija, biomasa i otpad, biogas, geotermalna energija) i treba da nastoji da se pridržava obaveza iz Kjoto protokola.

Zakonom o energetici Republike Srpske koji je stupio je na snagu 19. juna 2009. sa početkom primjene od 1. septembra 2009. u posebnom poglavlju je uređena oblast obnovljivih izvora energije, te definisana uloga Regulatorne komisije. Regulatorna komisija je u 2008. godini utvrdila Nacrt Pravilnika o kvalifikovanom proizvođaču i podsticaju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kombinovane proizvodnje toplotne i električne energije, te nacrt Odluke o visini premija i garantovanoj otkupnoj cijeni. U skladu sa Zakonom o energetici u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona Vlada će donijeti uredbu o proizvodnji i potrošnji energije iz obnovljivih izvora i kogeneracije, nakon čega će Regulatorna komisija utvrditi i podnijeti Vladi na usvajanje odluku o visini garantovanih otkupnih cijena i premija.

Regulatorna komisija je preduzela niz aktivnosti za obezbjeđenje podloga za izradu indikativnih planova koje su se odnosile na izradu pregleda postojećeg stanja, potencijala kao i mogućih scenarija za promociju upotrebe obnovljivih izvora energije u Republici Srpskoj.

2.7. Zaposleni

U Regulatornoj komisiji za energetiku Republike Srpske zaposleno je 30 lica uključujući i članove Komisije. Prijem u radni odnos u Regulatornoj komisiji vrši se isključivo putem javnog konkursa koji se oglašava u "Službenom glasniku Republike Srpske" i sredstvima informisanja.

3. Planirane aktivnosti za 2010. godinu

A	REGULISANJE SEKTORA ELEKTRIČNE ENERGIJE
a)	Razmatranje, odobravanje i donošenje pravila i propisa
1)	Izmjene i dopune Pravilnika o tarifnoj metodologiji i tarifnom postupku <i>Potrebno je nastaviti detaljnu analizu primjene ovog propisa kako bi se donijela odluka o potrebnim izmjenama u cilju njegovog unapređenja. Takođe je neophodno usaglašavanje našeg postojećeg zakonskog i regulatornog okvira sa regionalnom i evropskom legislativom, te, s tim u vezi, i usklađivanje propisa Regulatorne komisije, uključujući tarifnu metodologiju, sa promjenama zakonskih odredbi. Prvi stepen razvoja tržišta zahtijeva prilagođavanje Pravilnika o tarifnoj metodologiji i tarifnom postupku kojim se omogućava taj razvoj. U ovom kontekstu, modaliteti moguće liberalizacije režima određivanja cijene na pragu elektrane za snabdijevanje tarifnih kupaca i njihovi efekti na tarifnu metodologiju i tarifni dizajn su predmet analiza u Regulatoru već duži period, te će Regulator sa svoje strane dati puni doprinos prilikom donošenja izmjena i dopuna zakona kojima se regulišu ova pitanja.</i>
2)	Donošenje pravila o sistemu podsticanja proizvodnje energije korišćenjem obnovljivih izvora energije i kogeneracije, načinu obezbjeđivanja i korišćenja podsticajnih sredstava uz saglasnost Vlade RS, koja, na prijedlog Ministarstva industrije, energetike i rudarstva donosi uredbu o mjerama za ostvarenje indikativnih ciljeva učešća energije iz obnovljivih izvora u bruto potrošnji energije u Republici Srpskoj. Ministarstvo, u saradnji sa Regulatornom komisijom, svake godine analizira ostvarivanje ovih ciljeva i predlaže nove mjere za njihovo postizanje.
3)	Izdavanje certifikata o porijeklu električne energije i certifikata za proizvodno postrojenje koje proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora i propisivanje njihovog sadržaja kao i uslova i procedura izdavanja.
4)	Prikupljanje podataka u vezi sa proizvedenom električnom energijom za koju Regulatorna komisija izdaje certifikate o porijeklu od operatora sistema na čiju su mrežu priključena postrojenja za proizvodnju električne energije.
5)	Izmjene i dopune Opštih uslova za isporuku i snabdijevanje električnom energijom.

b)	Izdavanje dozvola
6)	Sektor električne energije Planira se izdavanje: - dvije dozvole za obavljanje djelatnosti trgovine električnom energijom na teritoriji Bosne i Hercegovine, - jedne dozvole za obavljanje proizvodnje električne energije i - 5 do 10 dozvola za izgradnju elektro-energetskih objekata, male elektrane i postrojenja snage > 1 MW
v)	Odobranje tarifa
7)	Utvrđivanje cijena <i>U 2009. godini utvrđene su naknade za priključenje objekata na distributivnu mrežu električne energije za sva elektrodistributivna preduzeća u Republici Srpskoj. U slučaju značajnije promjene cijena materijala na tržištu, distributivna preduzeća imaju mogućnost pokretanja tarifnog postupka.</i>
8)	Tarifni postupci Do pokretanja tarifnog postupka, odnosno eventualne promjene cijene električne energije, može doći na zahtjev regulisanih preduzeća i na inicijativu Regulatorne komisije. Ukoliko Regulatorna komisija zaprimi zahtjev, ona će pokrenuti postupak i sprovesti analizu zahtjeva shodno procedurama i postupcima koji su definisani zakonom i podzakonskim aktima.
9)	Prikupljanje, sistematizovanje, obrada i analiza podataka o tržištu električne energije u Evropi, (naročito Jugoistočnoj Evropi) potrebnih za uporedne analize kod odobravanja tarifa.
g)	Nadgledanje poslovnih aktivnosti korisnika dozvola u okviru regulatorne nadležnosti
10)	U sektoru električne energije planiraju se redovne nadzorne provjere u: - Hidroelektranama na Trebišnjici, - HE na Drini, - HE na Vrbasu, - RiTE Gacko, - RiTE Ugljevik - Elektrokrajini, - Elektro-Bijeljini, - Elektro Doboju, - Elektrodistribuciju Pale i - Elektro-Hercegovini; Vanredne nadzorne provjere u sektoru električne energije po ukazanoj potrebi (1-2)
11)	Nadgledanje i analiziranje primjene uslova dozvola, primjene tarifa, troškova poslovanja korisnika dozvole čija se cijena reguliše i uslova za otvaranje tržišta (aktivnosti u sjedištu Regulatorne komisije)

	▪ prikupljanje i analiziranje tehničkih, finansijskih i operativnih podataka koji imaju uticaj na odobravanje tarifa i njihova sistematizacija u skladu sa Pravilnikom o izvještavanju i Odlukom o jedinstvenom regulatornom kontnom planu; ▪ finansijska revizija poslovnih aktivnosti korisnika dozvole od značaja za tarife i cijene; ▪ praćenje pokazatelja kvaliteta usluge elektroenergetskih preduzeća (korisnika dozvole) u cilju izrade standarda kvaliteta i njihove implementacije; ▪ analiziranje ostvarenja računovodstvenog i funkcionalnog razdvajanja, prava na pristup mreži i ravnopravnosti učesnika na tržištu i predlaganje i preduzimanje potrebnih mjera kako bi se stekli uslovi za otvaranje tržišta po propisanoj dinamici u 2009. godini; ▪ analiza specifične zaštite socijalno ugroženih kupaca električne energije i problema priuštivosti električne energije za ovu grupu kupaca (Memorandum o razumijevanju o socijalnim pitanjima u kontekstu EZ) ▪ donošenje mjera u cilju otklanjanja uočenih nedostataka;
12)	Izrada modela za kompilaciju podataka koji se dostavljaju u sistemu redovnog izvještavanja Regulatorne komisije. <i>U skladu sa odredbama Pravilnika o izvještavanju, Regulatorna komisija kontinuirano prati i analizira tehničke, ekonomske i energetske podatke koje dostavljaju regulisane kompanije. Imajući u vidu obim i vrstu podataka koji se obrađuju i analiziraju, Regulatorna komisija će raditi na povećanju efikasnosti kroz unapređenje metoda rada, naročito u dijelu prijema, obrade, distribucije i korišćenja podataka o radu i poslovanju regulisanih kompanija. Predviđena je nabavka softvera za arhiviranje dokumentacije i izrada tehničkih specifikacija za nabavku baze podataka.</i>
d)	Aktivnosti na zaštiti kupaca
	Rješavanje sporova i žalbi
13)	Rješavanje sporova po zahtjevu u vezi sa: ▪ pravom na napajanje električnom energijom, ▪ pravom pristupa na distributivnu mrežu, ▪ obavezom isporuke električne energije, ▪ tarifama po kojima se energija isporučuje, ▪ zastojsima u napajanju električnom energijom, ▪ odbijanjem isporuke električne energije i ▪ kvalitetom napajanja električnom energijom.
14)	Rješavanje žalbi na: ▪ rješenja o izdavanju elektroenergetske saglasnosti, ▪ odbijanje pristupa distributivnoj mreži.

15)	▪ Obezbjedenje uslova za otvaranje tržišta (posebno veleprodajnog) električne energije u Bosni i Hercegovini i regionu. ▪ Analiza procesa postepenog otvaranja tržišta električne energije, utvrđivanje pravila za promjenu snabdjevača i metoda određivanja rezervnog snabdjevača. <i>Kako bi se realizovali ciljevi koji su utvrđeni zakonom i međunarodnim ugovorima posebno je važno da subjekti nadležni za elektroenergetsku politiku imaju jasnu tržišnu orijentaciju i da se postigne razumijevanje za takvu politiku od strane regulisanih preduzeća, potrošača i njihovih predstavnika. Regulatorna komisija je jedan od subjekata koji su uključeni u ovaj proces.</i>
16)	Učešće na konferencijama, simpozijumima i tematskim radionicama, uključujući i izradu stručnih referata iz djelokruga rada regulatornih tijela od strane zaposlenih u Regulatornoj komisiji i saradnja sa drugim regulatornim komisijama u BiH i okruženju u cilju razmjene iskustava.
B	REGULISANJE SEKTORA GASA
a)	Praćenje i analiza donesenih akata i njihovog sprovođenja
1)	Planira se nadzor gasnih kompanija i to korisnika dozvola: - Sarajevo – gas, a.d. Istočno Sarajevo, - Gaspromet, a.d. Istočno Sarajevo – Pale, - a.d. Zvornik stan, Zvornik
b)	<i>Odobrovanje tarifa</i>
1)	U okviru regulacije cijena i tarifa u sektoru prirodnog gasa u 2009. godini je započeo tarifni postupak za utvrđivanje tarifnih stavova za prirodni gas za preduzeće "Sarajevo Gas", a planira se da će postupci za sva preduzeća iz ovog sektora biti okončani u 2010. godini.
2)	Prikupljanje, sistematizovanje, obrada i analiza podataka o tržištu prirodnog gasa u Evropi, (naročito Jugoistočnoj Evropi) potrebnih za praćenje i nadzor tržišta u RS, te uporedne analize kod odobravanja cijena i tarifa za regulisane djelatnosti.
V	REGULISANJE SEKTORA NAFTE
a)	Utvrđivanje metodologije za obračun troškova transporta nafte naftovodima i transporta nafte produktovodima, te eventualno donošenje tarifnog sistema za obračun cijene za korišćenje naftovoda, odnosno produktovoda kao i odobravanje cijena za korišćenje naftovoda, odnosno produktovoda
b)	Izmjene i dopune Pravilnika o izdavanju dozvola – dopuna za regulisanje sektora nafte u smislu propisivanja uslova za dobijanje, izmjenu, dopunu i oduzimanje dozvole za obavljanje sljedećih energetske djelatnosti: a) proizvodnja derivata nafte, b) transport nafte naftovodima, v) transport derivata nafte produktovodima i

	g) skladištenje nafte i derivata nafte.
v)	U ovom sektoru planira se izdavanje: - 1 dozvole za transport nafte naftovodom, - 1 dozvole za transport derivata nafte produktovodima, - 1 dozvole za proizvodnju derivata nafte, - 1 dozvole za proizvodnju biogoriva, - 2+1 dozvole za skladištenje nafte i 1 dozvole za skladištenje biogoriva <i>Posjete naftnim kompanijama prije ili u toku izdavanja dozvola</i>
G	ADMINISTRATIVNO-FINANSIJSKI POSLOVI
a)	<i>Obezbjedivanje podrške svim sektorima pri obavljanju poslova iz regulatorne nadležnosti</i>
1	Praćenje novina u legislativi koje se odnose na procedure vezano za obavljanje regulatorne nadležnosti, a administrativno-finansijske su prirode
2	Informisanje javnosti o aktuelnostima, redovnim aktivnostima Regulatorne komisije te ostvarivanje kontakata sa predstavnicima medija po potrebi,
3	Redovno ažuriranje sistemskog i aplikativnog softvera u lokalnoj računarskoj mreži RERS-a
4	Održavanje i ažuriranje internet stranice Regulatorne komisije (na srpskom i engleskom jeziku) u cilju usaglašavanja sa tekućim i novim zadacima i nadležnostima
5	Poslovi na pripremama za uvođenje sistema za upravljanje dokumentacijom i/ili aplikacije za izvještavanje (baza podataka)
6	Priprema prezentacija za potrebe članova i zaposlenih Regulatorne komisije, godišnjeg izvještaja o poslovanju i budžeta
b)	<i>Drugi poslovi administrativno-tehničke, finansijske i personalne prirode</i>
D	<i>IZMJENE I DOPUNE OSTALIH PODZAKONSKIH AKATA REGULATORNE KOMISIJE</i>
1	Izmjene i dopune Statuta; Izmjene i dopune Poslovnika o radu; Izmjene i dopune Pravilnika o rješavanju sporova i žalbi; Izmjene i dopune Pravilnika o radu, unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta; Izmjene i dopune Pravilnika o izvještavanju; <i>Potrebno je uraditi detaljnu analizu primjene ovih propisa kako bi se donijela odluka o potrebnim izmjenama u pravcu njihovog unapređenja.</i>
E	<i>SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA</i>

a)	- Podrška ministarstvu nadležnom za energetiku pri izradi planova i sprovođenju aktivnosti iz energetske oblasti; - Učešće u izradi strategije razvoja RS; - Učešće u izradi radnog materijala, nacрта i prijedloga zakona i podzakonskih akata iz energetske oblasti;
b)	Saradnja sa ministarstvom u okviru realizacije zadataka i aktivnosti u radu sa tijelima Energetske zajednice Jugoistočne Evrope <i>Implementacija odredbi Ugovora o uspostavljanju Energetske zajednice Jugoistočne Evrope i ugradnja u zakonodavni i regulatorni okvir Republike Srpske i Bosne i Hercegovine pravnih tekovina Evropske Unije koje se odnose na:</i> ▪ tržište električne energije i gasa, ▪ zaštitu životne sredine, ▪ obnovljive izvore energije i ▪ konkurentnost. <i>Ratifikacijom Ugovora o uspostavljanju Energetske zajednice Jugoistočne Evrope, Bosna i Hercegovina, time i Republika Srpska unutar BiH, obavezala se na prenošenje pravnih tekovina Evropske Unije - koje se odnose na tržište električne energije i gasa, zaštitu životne sredine, obnovljive izvore energije i konkurentnost - u domaće zakonodavstvo i regulativu. U tom smislu Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske će i dalje, u saradnji sa Ministarstvom privrede, energetike i razvoja Republike Srpske, Ministarstvom za spoljnu trgovinu i ekonomske odnose Bosne i Hercegovine, Državnom regulatornom komisijom za električnu energiju BiH i Regulatornom komisijom za električnu energiju Federacije BiH aktivno učestvovati u definisanju i provođenju akcionih planova u cilju ispunjavanja obaveza iz pomenutog Ugovora.</i>

4. Prijedlog Budžeta za 2010. godinu

4.1. Sintetički prikaz

Redni broj	OPIS	Budžet za 2009.	Budžet za 2010.	Učešće plan. prihoda i rashoda	% pov. plan. prihoda i rashoda
1	2	3	4	5	6
I PRIHODI					
1.	Prihodi od regulatornih naknada od licenciranih korisnika koji obavljaju djelatnost iz sektora električne energije, prirodnog gasa i nafte	1.980.000	2.292.970		115,81
2.	Ostali prihodi	3.500	3.430		98,00
	UKUPNI PRIHODI	1.983.500	2.296.400		115,78
II RASHODI					
A	TEKUĆI TROŠKOVI	1.983.500	2.228.400	97,04	112,35
1.	Troškovi materijala, goriva, energije i grijanja	80.000	82.000	3,57	102,50
1.1.	Troškovi materijala	28.000	28.000	1,22	100,00
1.2.	Troškovi goriva energije i grijanja	52.000	54.000	2,35	103,85
2.	Troškovi bruto zarada i naknada	1.383.000	1.599.000	69,63	115,62
3.	Troškovi proizvodnih usluga	219.500	229.900	10,01	104,74
3.1.	Troškovi komunalnih usluga	37.500	37.500	1,63	100,00
3.2.	Troškovi održavanja	14.000	15.400	0,67	110,00
3.3.	Objavljivanje akata u št. medijima	50.000	50.000	2,18	100,00
3.4.	Zakupnina imovine i opreme	118.000	127.000	5,53	107,63
4.	Nematerijalni troškovi	221.000	227.500	9,91	102,94
4.1.	Putni troškovi u zemlji	58.000	60.000	2,61	103,45
4.2.	Putni troškovi u inostranstvu	48.000	53.000	2,31	110,42
4.3.	Troškovi osiguranja	13.000	13.000	0,57	100,00
4.4.	Troškovi bankarskih usluga	4.000	2.000	0,09	50,00
4.5.	Ugovorene i ostale usluge	98.000	99.500	4,33	101,53
5.	Amortizacija	80.000	90.000	3,92	112,50
B	KAPITALNI RASHODI	80.000	248.000		310,00
	KAPITALNI RASHODI IZ RASPOLOŽIVE AMORTIZACIJE		180.000		
6.	KAPITALNI RASHODI IZ PLANIRANOG BUDŽETA ZA 2010. GODINU		68.000		
	UKUPNI RASHODI (1-6)	1.983.500	2.296.400	2,96	115,78

4.2. Analitički prikaz

Redni broj	Opis	Budžet za 2009.	Budžet za 2010.	Učešće plan.prihoda i rashoda	% pov.plan. prihoda i rashoda
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI		0	0,00	
1	Prihodi od regulatornih naknada od licenciranih korisnika koji obavljaju djelatnost iz sektora električne energije, prirodnog gasa i nafte	1.980.000	2.292.970	99,85	115,81
2	Ostali prihodi	3.500	3.430	0,15	98,00
	UKUPNI PRIHODI	1.983.500	2.296.400	100,00	115,78
II	RASHODI				
A.	TEKUĆI TROŠKOVI	1.983.500	2.228.400	97,04	112,35
1.	TROŠKOVI MATERJALA, GORIVA , ENERGIJE I GRIJANJA	80.000	82.000	3,57	102,50
1.1.	Troškovi materijala	28.000	28.000	1,22	100,00
1.1.1.	Kancelarijski materijal	21.000	21.000	0,91	100,00
1.1.2.	Ostali materijal	7.000	7.000	0,30	100,00
1.2.	Troškovi goriva , energije i grijanja	52.000	54.000	2,35	103,85
1.2.1.	Troškovi za gorivo i mazivo	25.000	25.000	1,09	100,00
1.2.2.	Troškovi električne energije	7.000	7.000	0,30	100,00
1.2.3.	Troškovi grijanja	19.000	21.000	0,91	110,53
1.2.4.	Ostali troškovi materijala	1.000	1.000	0,04	100,00
2.	TROŠKOVI ZARADA I NAKNADA	1.383.000	1.599.000	69,63	115,62
2.1.	Neto plate i naknade	910.000	1.052.100	45,82	115,62
2.2.	Porezi i doprinosi na plate i naknade	473.000	546.900	23,82	115,62
3.	TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	219.500	229.900	10,01	104,74
3.1.	Troškovi komunalnih usluga	37.500	37.500	1,63	100,00
3.1.1.	Troškovi telefona i interneta	30.000	30.000	1,31	100,00
3.1.2.	Poštanske usluge, usluge isporuke tereta	5.000	5.000	0,22	100,00
3.1.3.	Ostali troškovi komunalija	2.500	2.500	0,11	100,00
3.2.	Troškovi rutinskog održavanja	14.000	15.400	0,67	110,00
3.2.1.	Troškovi održavanja opreme	5.000	5.500	0,24	110,00
3.2.2.	Troškovi održavanja vozila	5.000	5.500	0,24	110,00
3.2.3.	Ostali troškovi održavanja	4.000	4.400	0,19	110,00
3.3.	Objavljivanje akata u štampanim medijima (5350)	50.000	50.000	2,18	100,00
3.3.1.	Objavljivanje akata u štampanim medijima (5350)	50.000	50.000	2,18	100,00
3.4.	Zakupnina imovine i opreme	118.000	127.000	5,53	107,63
3.4.1.	Zakup poslovnog prostora	106.000	115.000	5,01	108,49
3.4.2.	Zakup stanova za dva člana regulatora	12.000	12.000	0,52	100,00
4.	NEMATERIJALNI TROŠKOVI	221.000	227.500	9,91	102,94
4.1.	Putni troškovi u zemlji	58.000	60.000	2,61	103,45
4.1.1.	Dnevnice u zemlji	28.000	30.000	1,31	107,14
4.1.2.	Troškovi prevoza i smještaja u zemlji	30.000	30.000	1,31	100,00
4.2.	Putni troškovi u inostranstvu	48.000	53.000	2,31	110,42
4.2.1.	Troškovi prevoza u inostranstvu	18.000	19.000	0,83	105,56
4.2.2.	Dnevnice u inostranstvu	14.000	18.000	0,78	128,57
4.2.3.	Troškovi smještaja u inostranstvu	16.000	16.000	0,70	100,00
4.3.	Troškovi osiguranja	13.000	13.000	0,57	100,00
4.3.1.	Osiguranje imovine	4.000	4.000	0,17	100,00
4.3.2.	Kolektivno osiguranje radnika	2.000	2.000	0,09	100,00
4.3.3.	Osiguranje vozila (kasko i obv.)	7.000	7.000	0,30	100,00

4.4.	Troškovi bank. usluga	4.000	2.000	0,09	50,00
4.4.1.	Troškovi bankarskih usluga	4.000	2.000	0,09	50,00
4.5.	Ugovorene i ostale usluge	98.000	99.500	4,33	101,53
4.5.1.	Godišnja eksterna revizija poslovanja	7.000	5.000	0,22	71,43
4.5.2.	Nabavka stručne literature	10.000	11.000	0,48	110,00
4.5.3.	Usluge stručnog usavršavanja	16.000	17.600	0,77	110,00
4.5.4.	Troškovi čišćenja i čuvanja posl. prost. (5517)	9.000	9.900	0,43	110,00
4.5.5.	Računovodstvene usluge	5.600	5.600	0,24	100,00
4.5.6.	Troškovi reprezentacije	9.000	9.000	0,39	100,00
4.5.7.	Konsultantske nepr. usluge	20.000	20.000	0,87	100,00
4.5.8.	Održavanje i unapređenje Veb str.	2.400	2.400	0,10	100,00
4.5.9.	Članarine udruženjima i pret. Veb, str.	10.000	10.000	0,44	100,00
4.5.10.	Sudske i adm. takse i porezi na imovinu	4.000	4.000	0,17	100,00
4.5.11.	Ostale usluge	5.000	5.000	0,22	100,00
5.	AMORTIZACIJA	80.000	90.000	3,92	112,50
B.	KAPITALNI RASHODI	80.000	248.000	10,80	310,00
1.	NEMATERIJALNA ULAGANJA (DMS)	0	140.000	6,10	
2.	NABAVKA OPREME	80.000	108.000	4,70	135,00
2.1.	Računarska oprema	10.000	25.000	1,09	250,00
2.2.	Fiksni telefoni	2.000	3.000	0,13	150,00
2.3.	Namještaj	5.000	8.000	0,35	160,00
2.4.	Automobili	58.000	70.000	3,05	120,69
2.5.	Ostalo	5.000	2.000	0,09	40,00
	KAPITALNI RASHODI IZ RASPOLOŽIVE AMORTIZACIJE		180.000	7,84	
6.	KAPITALNI RASHODI IZ PLANIRANOG BUDŽETA ZA 2010. GODINU		68.000	2,96	
	UKUPNI RASHODI (1-6)	1.983.500	2.296.400	100,00	115,78

Navedena osnovna sredstva bi se nabavila iz obračunate, neutrošene amortizacije iz prethodnih godina kao i planirane amortizacije za 2010. godinu u iznosu od 180.000 KM, a preostalih 68.000 KM iz plana Budžeta za 2010. godinu.

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA BUDŽETA

Prijedlog Budžeta Regulatorne komisije za energetiku Republike Srpske za 2010. godinu urađen je na osnovu ostvarenja budžeta za prvih deset mjeseci 2009. godine, projekcije izvršenja do kraja 2009. godine i troškova predviđenih za izvršenje planiranih aktivnosti u 2010. godini, uz racionalan i efikasan pristup.

Troškovi koji su analitički prikazani u prethodnoj tabeli detaljnije su obrazloženi u nastavku.

I PRIHODI

Planirani su prihodi od regulatornih naknada od licenciranih preduzeća za proizvodnju, distribuciju i trgovinu električnom energijom, gasom i naftom i naftnim derivatima, kao i prihodi iz drugih izvora u skladu sa članom 23. Zakona o energetici, u iznosu koji omogućava pokrivanje niže obrazloženih troškova poslovanja Regulatorne komisije.

Na osnovu usvojenog Budžeta za 2010. godinu, Regulatorna komisija će donijeti odluku o regulatornoj naknadi za 2010. godinu, kojom će alocirati troškove naknade po korisnicima dozvola za obavljanje elektroenergetske, gasne i naftne djelatnosti. Troškovi regulatorne

naknade se raspoređuju na preduzeća, korisnike dozvola za obavljanje djelatnosti, na bazi kriterijuma Regulatorne komisije.

II RASHODI

A. TEKUĆI TROŠKOVI

Tekući troškovi obuhvataju sve rashode i izdatke Regulatorne komisije za poslovne aktivnosti, kao što su: troškovi materijala, plate i naknade troškova zaposlenih, troškovi usluga i slično, a pojedinačno su obrazloženi kako slijedi.

1. Troškovi materijala, goriva, energije i grijanja

1.1. Troškovi materijala

Troškovi za nabavku kancelarijskog materijala, materijala za računare, auto guma, materijala za održavanje čistoće i drugog materijala potrebnog za odvijanje procesa rada svrstani su u ovu kategoriju. Ovi troškovi su procijenjeni na osnovu dosadašnje potrošnje i ostvarenja u 2009. godini.

Kancelarijski materijal obuhvata i utrošeni materijal za pripremu dokumentacije koja se upućuje na zahtjev zainteresovanim licima koja žele da učestvuju u javnim raspravama koje organizuje Regulatorna komisija. U prvih deset mjeseci 2009. godine, Regulatorna komisija je u postupcima koje vodi (sporovi, žalbe, dozvole za izgradnju, tarife, izdavanje dozvola i saglasnosti i održavanje javnih rasprava, itd), strankama i zainteresovanim licima dostavila preko 20.000 štampanih stranica raznih dokumenata formata A4. Analizirajući dosadašnju potrošnju i potrebe do kraja 2009. godine, a imajući u vidu aktivnosti u 2010. godini, ovi troškovi su planirani na nivou budžeta za 2009. godinu.

Troškovi ostalog materijala su planirani u nešto povećanom obimu, a podrazumijevaju nabavku materijala za održavanje higijene i održavanja poslovnih prostorija, autoguma i sl.

1.2. Troškovi goriva, energije i grijanja

Troškovi goriva i maziva planirani su na bazi prosječne potrošnje goriva i maziva četiri službena automobila koja godišnje prelaze po oko 35.000 km. Predviđeno je da se za sva službena putovanja, gdje je to moguće, koriste službeni automobili. S obzirom na racionalizaciju ovih troškova i pored stalnog povećanja cijena, planirali smo izdatke za ove namjene na prošlogodišnjem nivou.

Troškovi električne energije planirani su na osnovu ostvarene potrošnje u tekućoj godini i nije predviđeno njihovo povećanje.

Troškovi grijanja poslovnog prostora u Trebinju su planirani na osnovu Ugovora o zakupu poslovnog prostora u 2009. godini, te planiranog proširenja u 2010. godini i predviđeno je povećanje od 10,53% .

2. Troškovi zarada i naknada

2.1. Plate i naknade troškova

Osnov za planiranje plata i naknada troškova članova i zaposlenih u Regulatornoj komisiji je ostvarenje u 2009. godini. Zakonom o energetici predviđena su, pored postojeća tri, nova dva člana Regulatorne komisije. Takođe je planirano da se u 2010. godini zaposli još jedan visoko stručni radnik u sektoru za dozvole i tehničke poslove, u skladu sa Pravilnikom o radu, unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Regulatornoj komisiji za energetiku Republike Srpske.

Povećanje ovih troškova u odnosu na odobreni budžet u 2009. godini planirano je kao što slijedi: za 10,5 % na osnovu povećanja broja članova Regulatora, 3% za jednog novog radnika u 2010. godini i oko 1,5% za povećanje po osnovu radnog staža i ostale troškove koji imaju karakter ličnih primanja, a koji su predviđeni aktima Regulatorne komisije. Većina (92%) zaposlenih u Regulatornoj komisiji su specijalizovani kadrovi sa visokom stručnom spremom, tako da se VSS može smatrati prosjekom kvalifikacione strukture.

U ovu kategoriju izdataka uključena su ukupna lična primanja koja obuhvataju plate, topli obrok, naknade za odvojeni život, otpremnine, naknade za slučaj smrti člana porodice, regres za godišnji odmor itd.

Zaposleni u Regulatornoj komisiji, prema Etičkom kodeksu Regulatora, nemaju pravo na bilo kakav plaćeni radni ili stručni angažman mimo radnog odnosa u Regulatoru, tako da su ostvarene zarade ujedno jedini dozvoljeni prihod zaposlenih.

Porezi i doprinosi su planirani u skladu sa propisima.

3. Troškovi proizvodnih usluga

3.1. Troškovi komunalnih usluga

Troškovi telefona, interneta, poštanskih usluga i isporuke tereta i ostalih komunalija su planirani na bazi troškova u 2009. godini, planiranih aktivnosti u 2010. godini, raspoloživih cijena usluga za ove namjene i veličine poslovnog prostora koji se koristi.

Ovi troškovi su planirani na nivou budžeta za 2009. godinu.

3.2. Troškovi rutinskog održavanja

Troškovi rutinskog održavanja, predviđeni za održavanje (servisiranje) opreme i automobila (troškovi koji se odnose na redovna i vanredna servisiranja u servisnim radionicama), planirani su na osnovu: ostvarenja u 2009. godini, činjenice da Regulatorna komisija raspolaže sa četiri motorna vozila, da je postojeća oprema sve starija i da se planira nabavka nove opreme. Ovi troškovi su stoga predviđeni u povećanom obimu u odnosu na 2009. godinu za 10%.

3.3. Objavljivanje akata u štampanim medijima

Zakonska obaveza Regulatorne komisije je da sve pravilnike, odluke, rješenja, obavještenja za javnost, sažetke pravila i propisa, planove održavanja javnih rasprava i druge dokumente iz regulatorne nadležnosti, kao i obavještenja iz oblasti javnih nabavki objavljuje u Službenim glasnicima BiH i RS ili dnevnim listovima, čije objavljivanje zahtijeva

angažovanje značajnih sredstava. Procjena je da će ove aktivnosti u 2010. ostati na istom nivou, pa su i troškovi planirani kao u 2009. godini.

3.4. Zakup imovine i opreme

Troškovi zakupnine poslovnog prostora planirani su u povećanom obimu od 8,49% s obzirom na potrebu zakupa dodatnog poslovnog prostora za nove članove Regulatorne komisije.

Troškovi zakupa stanova za dva člana Regulatorne komisije predstavljaju tržišnu cijenu zakupa stana i pripadajućih komunalija u Trebinju i planirani su na prošlogodišnjem nivou.

4. Nematerijalni troškovi

4.1. Putni troškovi u zemlji

Ovi troškovi su planirani na osnovu planiranih aktivnosti Regulatorne komisije za 2009. godinu, a koje iziskuju boravak na terenu i troškove tog boravka kao što su:

- redovne nadzorne provjere korisnika dozvola jednom godišnje uključujući kontrolu iz svih oblasti (tehničke, ekonomske, pravne, zaštite životne sredine itd.),
- vanredne nadzorne provjere korisnika dozvola,
- obilazak kompanija kojima se izdaju dozvole,
- održavanje javnih rasprava,
- prisustvo sastancima i konferencijama iz regulatorne nadležnosti,
- kontinuirano stručno usavršavanje,
- potrebe za permanentnom saradnjom sa Državnom regulatornom komisijom (DERK) kako je to utvrđeno članom 31. Zakona i Regulatornom komisijom za električnu energiju Federacije BiH (FERK);

Troškovi dnevnica u zemlji su planirani sa povećanjem od 7,14%.

Troškovi prevoza i smještaja u zemlji su planirani na nivou 2009. godine. Planirani troškovi su, uglavnom, namijenjeni za obavljanje poslova kao što su: sprovođenje redovnih i vanrednih nadzornih provjera korisnika dozvola, održavanje javnih rasprava, te donošenje propisa Regulatorne komisije.

4.2. Putni troškovi u inostranstvu

Troškovi putovanja u inostranstvu odnose se na učešće zaposlenih u Regulatornoj komisiji na određenim međunarodnim konferencijama, stručnim skupovima i seminarima.

Pored redovnog učešća na Atinskom forumu za uspostavljanje regionalnog tržišta električne energije u Jugoistočnoj Evropi, Socijalnom forumu i Forumu za gas u organizaciji Sekretarijata Energetske zajednice i sastancima u okviru aktivnosti Asocijacije regulatornih tijela iz država Centralne i Jugoistočne Evrope (ERRA) u 2009. godini, neophodno je u 2010. godini dodatno obezbijediti učešće na radnim sastancima iz oblasti nafte i naftnih derivata, kao i na sastancima koji će biti organizovani u cilju primjene Mape puta u okviru realizacije Ugovora o uspostavljanju Energetske zajednice Jugoistočne Evrope.

Zbog naprijed navedenih aktivnosti, ovi troškovi su planirani u povećanom obimu u odnosu na 2009. godinu.

4.3. Troškovi osiguranja

Troškovi osiguranja koji obuhvataju troškove kolektivnog osiguranja radnika, osiguranja imovine i automobila (kasko i osnovno), planirani su na istom nivou u odnosu na prošlu godinu.

4.4. Troškovi bankarskih usluga

Planirano je smanjenje troškova bankarskih usluga koji obuhvataju troškove platnog prometa u zemlji i inostranstvu, s obzirom da ove usluge koristimo putem oglasa za javne nabavke, pa samim tim su i cijene ponuđenih usluga niže.

4.5. Ugovorene i ostale usluge

Ugovorene usluge obuhvataju:

- Troškovi eksterne godišnje revizije računovodstvenih iskaza su planirani na prošlogodišnjem nivou na osnovu cijena revizije u 2009. godini i obima posla u 2009. godini;
- Troškovi nabavke stručne literature planirani su u povećanom obimu i proizilaze iz potrebe stalne nabavke stručne literature (knjiga, časopisa i sl.) radi podizanja stručne osposobljenosti zaposlenih za 10%;
- Troškovi stručnog usavršavanja planirani su u povećanom obimu od 10%, a procijenjeni su na osnovu troškova za ove namjene u 2009. godini, vodeći računa o potrebama za dodatnim internim usavršavanjem zaposlenih zbog kompleksnosti poslova, intenziteta promjena legislative i usklađivanja regulatornog okvira sa tim promjenama, prijave radova za sticanje specijalističkih i akademskih zvanja iz oblasti regulacije energetskog sektora;
- Troškovi čišćenja prostorija su određeni Ugovorom o zakupu poslovnog prostora i potrebama za proširenjem poslovnog prostora i dodatnim higijenskim uslugama. Planirano je povećanje od 10%;
- Troškovi za računovodstvene usluge su planirani na bazi Ugovora sa agencijom za vođenje poslovnih knjiga i na prošlogodišnjem su nivou;
- Troškovi reprezentacije su planirani u visini prošlogodišnjeg plana, a na bazi potreba javnosti rada i kontakata zaposlenih u Regulatornoj komisiji sa strankama;
- Konsultantske usluge na pripremi projektnog zadatka za uvođenje sistema kvaliteta po ISO standardima u poslovni sistem Regulatorne komisije, kao i sistema za upravljanje dokumentima (DMS);
- Ostali troškovi obuhvataju i troškove zakupa sala za održavanje javnih rasprava izvan sjedišta Regulatorne komisije i slične troškove.

B. KAPITALNI RASHODI

1. Nematerijalna ulaganja

U proteklom periodu je pripremljen opšti dio tenderskog dokumenta koji se odnosi na uvođenje sistema za upravljanje dokumentima (DMS). Takođe je urađena i analiza poslovnih procesa unutar Regulatorne komisije, što predstavlja jednu od osnovnih

pretpostavki za sagledavanje potreba unutar sistema, kao i njihovo mapiranje u jedinstveni sistem toka dokumenata. Koraci koji preostaju do kompletiranja tenderskog dokumenta obuhvataju konkretizovanje poslova na upravljanju dokumentacijom i njihovog obima unutar poslovnih procesa Regulatorne komisije, sagledavanja potreba za sistematizovanim arhiviranjem dokumentacije koja je nastala u dosadašnjim radnim procesima Regulatorne komisije, te u skladu sa tim ažuriranje osnovnog tenderskog dokumenta. Nakon kompletiranja ovih faza planira se raspisivanje javnog oglasa za nabavku ovog sistema.

2. Nabavka opreme

2.1. Računarska oprema

Planira se nabavka računarske opreme koja je neophodna za članove i radnike koji se planiraju primiti, kao i postepeno završavanje postojeće opreme.

2.2. Fiksni telefoni

Planira se zamjena glavnog operaterskog uređaja i određenog broja fiksnih telefona.

2.3. Namještaj

Planira se nabavka kancelarijskog namještaja za opremanje prostorija u kojima će se smjestiti novi članovi i radnici Regulatorne komisije.

2.4. Automobili

Planira se zamjena jednog motornog vozila. Nabavka jednog putničkog automobila je bila planirana i u 2009. ali se od toga odustalo, poštujući mjere i preporuke Vlade Republike Srpske.

Predsjednik
Milenko Čokorilo